

RAPPORT

Benchmark Veiligheidsregio Hollands Midden

70439 - Intern vertrouwelijk - 9 juli 2024

Lars Bos, Judith Vlagsma

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	3
Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Leeswijzer	3
Hoofdstuk 2	4
Samenvatting van uitkomsten	4
2.1 Belangrijkste uitkomsten	4
2.2 Algemeen	4
2.3 Primair proces	5
2.4 Overhead	6
Hoofdstuk 3	7
Opzet van de benchmark	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Vergelijking met andere veiligheidsregio's	7
3.3 Methode voor primair proces	10
3.4 Methode voor overhead	12
3.5 Volume- en prestatie-indicatoren	12
3.6 Werkwijze	13
Hoofdstuk 4	14
Uitkomsten primair proces	14
4.1 Inleiding	14
4.2 Besturende processen	14
4.3 Beheersen van risico's	15
4.4 Vorbereiden op verlenen van hulp en zorg	16
4.5 Brandweerprocessen	18
4.6 GHOR-processen	20
4.7 Bevolkingszorg	21
4.8 Normaliseren van de situatie	21
4.9 Overige kosten primair proces	22
4.10 Huisvestingskosten	24
Hoofdstuk 5	25
Uitkomsten overhead	25
5.1 Inleiding	25
5.2 Personele kosten en formatie in de overhead	25
5.3 Overige kosten overhead	27

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1 Aanleiding

Om meer inzicht te krijgen in de vergelijking van de kosten en formatie van veiligheidsregio Hollands Midden met andere veiligheidsregio's, heeft de veiligheidsregio deelgenomen aan de benchmark veiligheidsregio's.

In deze benchmark vergelijken we de formatie en kosten van de verschillende taken op basis van de begroting 2022 van veiligheidsregio Hollands Midden met de achttien andere veiligheidsregio's die in de database zijn opgenomen. We maken in deze benchmark onderscheid tussen primaire processen en overheadprocessen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een samenvatting van de uitkomsten van de benchmarkvergelijking opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt een toelichting op de opzet van de benchmark en de totstandkoming van de vergelijking. Vervolgens hebben we in hoofdstuk 4 de uitkomsten voor het primair proces weergegeven, en in hoofdstuk 5 de uitkomsten van de overheadvergelijking.

HOOFDSTUK 2

Samenvatting van uitkomsten

2.1 Belangrijkste uitkomsten

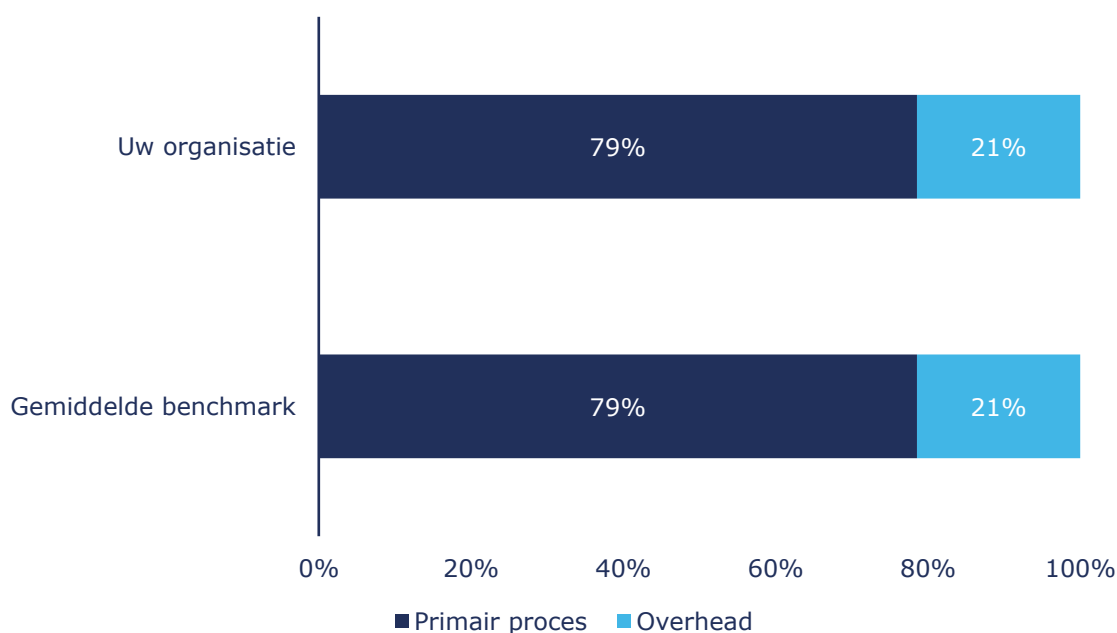
Uit de benchmarkvergelijking van veiligheidsregio Hollands Midden komen de volgende drie belangrijkste uitkomsten op hoofdlijnen:

- De personele kosten in het primair proces (per 10.000 inwoners) zijn lager dan het gemiddelde in de benchmark.
- De kosten in de overhead (per fte van de totale formatie) zijn ongeveer gelijk aan het gemiddelde in de benchmark. De overhead formatie ligt aanzienlijk lager dan gemiddeld.
- De materiële kosten in het primair proces zijn lager dan gemiddeld, en dit wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten voor het materieel en kosten voor repressieve opleidingen.

2.2 Algemeen

In de benchmark zijn de kosten in uw begroting verdeeld over het primair proces en de overhead. In de veiligheidsregio Hollands Midden bedragen de kosten van de overhead 21% van de totale kosten, en de kosten van het primair proces zijn 79% van de totale kosten. De verhouding van de kosten ligt daarmee gelijk aan het gemiddelde van de benchmark.

1. Totale kosten primair proces en overhead

2.3 Primair proces

De totale kosten die toegedeeld zijn aan het primair proces bedragen € 46,3 miljoen. Dit bedrag ligt in absolute zin iets hoger dan het gemiddelde in de benchmark, namelijk € 40,0 miljoen.

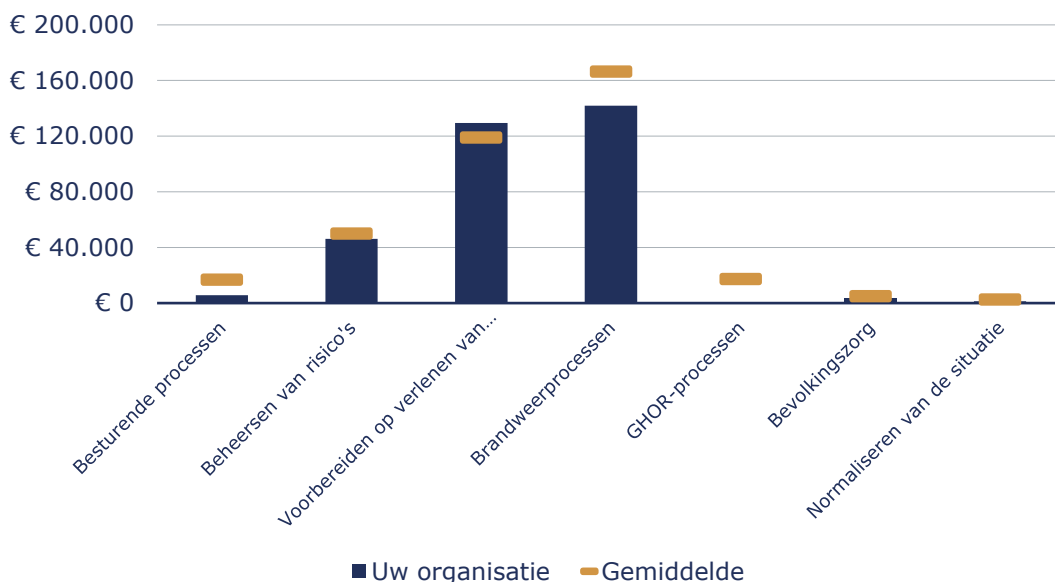
De totale kosten van het primair proces bedragen per 10.000 inwoners € 573.470 in de veiligheidsregio Hollands Midden. Gemiddeld in de benchmark zijn de totale kosten van het primair proces per 10.000 inwoners € 655.005. De totale kosten van het primair proces zijn daarmee, gecorrigeerd voor de omvang van de regio, in de veiligheidsregio Hollands Midden 14% lager dan gemiddeld in de benchmark.

De kosten in het primair proces zijn onder te verdelen in personele kosten (o.a. loonkosten) en algemene kosten. De algemene kosten bestaan uit overige personele kosten, huisvestingskosten, ICT-kosten en overige materiële kosten.

Het primair proces is verdeeld in een aantal hoofdprocessen. De verdeling van de personele kosten per 10.000 inwoners over de hoofdprocessen is weergegeven in figuur 2. Hieruit blijkt dat de personele kosten per 10.000 inwoners voor de meeste processen lager liggen dan het gemiddelde van de benchmark. Alleen de personele kosten voor voorbereiden op verlenen van hulp en zorg en bevolkingszorg liggen in de buurt van het gemiddelde.

In onderstaande figuur is ook duidelijk zichtbaar wat de verschillen zijn in de omvang van de processen. De proces beheersen van risico's, voorbereiden op verlenen van hulp en zorg en brandweerprocessen zijn (in absolute zin) grotere processen en hebben daarmee hogere personele kosten per 10.000 inwoners. De overige processen (besturende processen, GHOR-processen, bevolkingszorg en normaliseren van de situatie) zijn in verhouding een stuk kleiner.

2. Primair proces – personele kosten (per 10.000 inwoners)

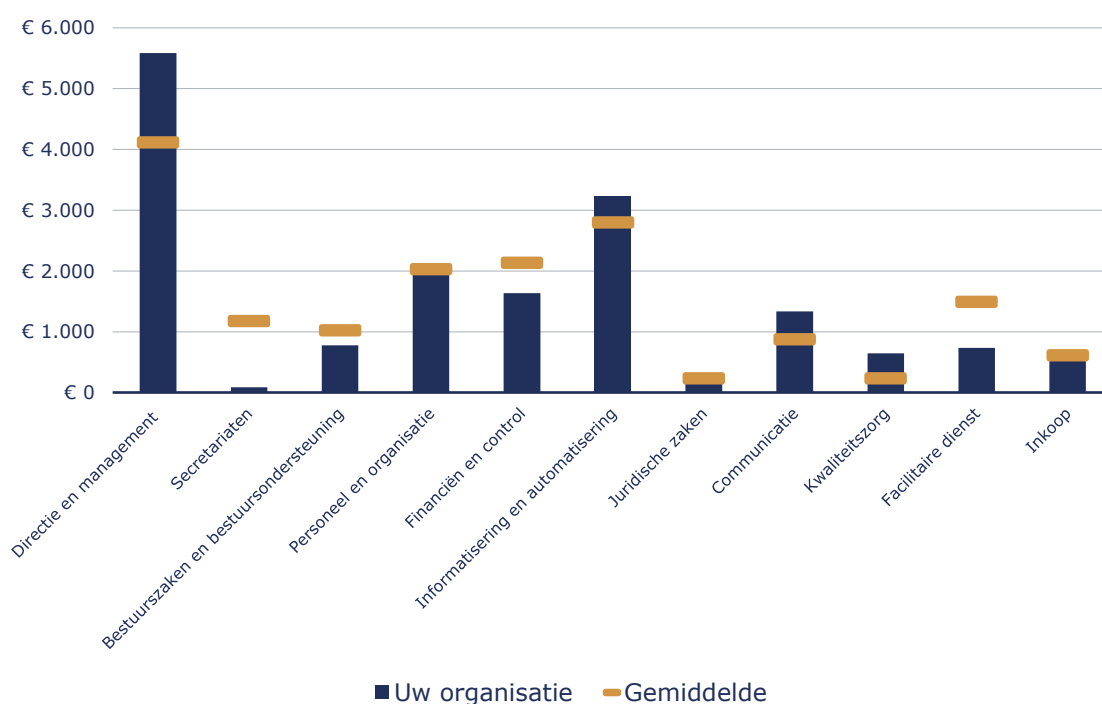
2.4 Overhead

De kosten van de overhead van een organisatie zijn in het algemeen sterk afhankelijk van het aantal medewerkers (in fte) dat in dienst is van de organisatie. Om die reden worden de uitkomsten voor het onderdeel overhead gepresenteerd in kosten per fte van de totale organisatie.

De totale kosten van de overhead bedragen voor de veiligheidsregio Hollands Midden € 27.115 per fte van de totale organisatie. Gemiddeld zijn de totale kosten van de overhead € 26.510 per fte van de totale organisatie. Daarmee zijn de totale overheadkosten in de veiligheidsregio Hollands Midden 2% hoger dan het gemiddelde in de benchmark.

In figuur 3 zijn de personele kosten (per fte) in de overhead verdeeld over de overheadcategorieën.

3. Overhead – personele kosten (per fte)

De hoofdlijn die volgt uit de vergelijking van de overhead is in het kort samen te vatten in de volgende punten:

- Personele kosten voor Directie en management liggen hoger dan gemiddeld, net als de personele kosten voor Kwaliteitszorg, Communicatie en Informatisering en automatisering. Voor Directie en management geldt dat alle leidinggevenden uit de primaire processen hier zijn toegerekend.
- De personele kosten voor de overige categorieën liggen (aanzienlijk) lager dan gemiddeld. De meest opvallende categorieën zijn:
  - Secretariaten primair proces
  - Financiën en control
  - Facilitaire dienst

HOOFDSTUK 3

Opzet van de benchmark

3.1 Inleiding

In de benchmark veiligheidsregio's worden verschillende veiligheidsregio's met elkaar vergeleken op basis van de begroting. Om de veiligheidsregio's onderling te kunnen vergelijken, zijn de volgende gegevens uitgevraagd:

- Kosten voor primaire processen
- Kosten voor overheadprocessen
- Volume- en kwaliteitsindicatoren.

We beschrijven in dit hoofdstuk de vergelijking tussen de veiligheidsregio's en de methodes die gebruikt worden voor het verzamelen en ordenen van de gegevens voor het primair proces en de overhead en voor de volume- en kwaliteitsindicatoren.

3.2 Vergelijking met andere veiligheidsregio's

In 2018 is Berenschot begonnen met het opbouwen van de database voor de benchmark veiligheidsregio's voor vijf veiligheidsregio's. Deze veiligheidsregio's zijn gekozen zodat ze op een aantal vlakken goed vergelijkbaar waren met Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid. Er is daarbij ten eerste gekeken naar de risicoprofielen (BRZO-bedrijven, infrastructuur en hoogwaterproblematiek). Ten tweede is de omvang van de veiligheidsregio's, het aantal inwoners, meegenomen. In de loop van de tijd hebben meer veiligheidsregio's deelgenomen aan de benchmark veiligheidsregio's. In de database van de benchmark zijn tot op heden de gegevens van de volgende negentien veiligheidsregio's opgenomen:

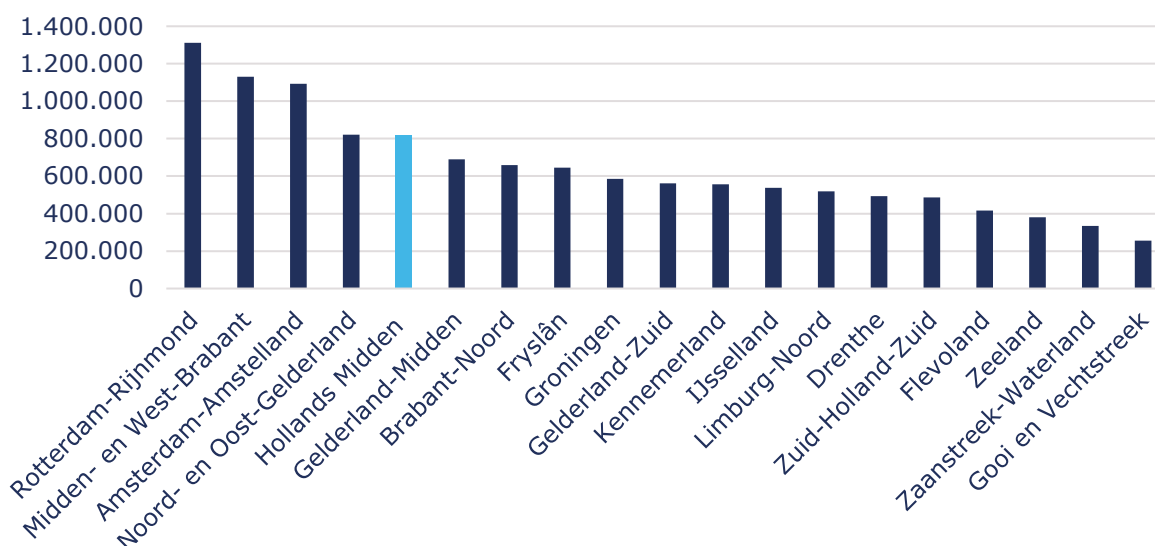
1. Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid
2. Veiligheidsregio Drenthe
3. Veiligheidsregio Gelderland Zuid
4. Veiligheidsregio IJsselland
5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
6. Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
7. Veiligheidsregio Flevoland
8. Veiligheidsregio Fryslân
9. Veiligheidsregio Limburg-Noord
10. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
11. Veiligheidsregio Zeeland
12. Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
13. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
14. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
15. Veiligheidsregio Groningen
16. Veiligheidsregio Kennemerland
17. Veiligheidsregio Brabant-Noord
18. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
19. Veiligheidsregio Hollands Midden.

Vanwege de omvang van de referentiegroep, worden alle veiligheidsregio's meegenomen in de gemiddeldes. De per primair proces opgenomen volume-indicatoren geven een globaal beeld van de vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio Hollands Midden met de 'gemiddelde veiligheidsregio'. Om een beeld te geven van de vergelijkbaarheid en de (schaal)verschillen tussen de veiligheidsregio Hollands Midden en de andere veiligheidsregio's, zijn het aantal inwoners, het landoppervlakte, de totale formatie, het aantal vrijwilligers en het risicoprofiel onderling vergeleken.

Inwoners en landoppervlakte

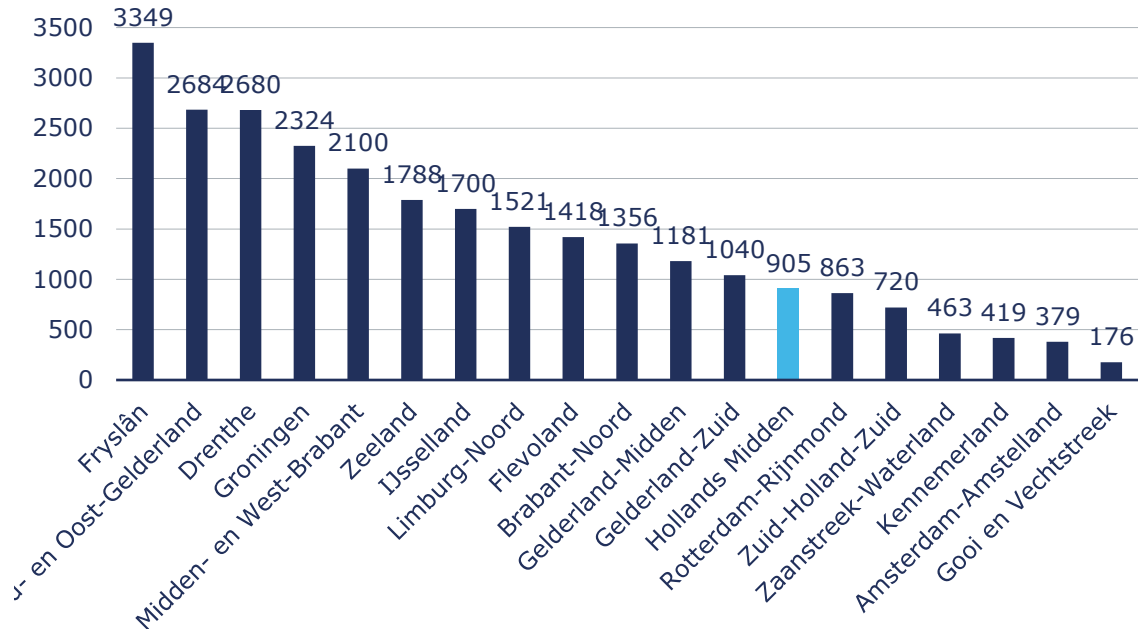
Het gemiddelde aantal inwoners van de veiligheidsregio's die deelnemen in de benchmark is 647.237 inwoners. De veiligheidsregio Hollands Midden heeft met 820.822 inwoners een grotere omvang dan gemiddeld. De meest vergelijkbare veiligheidsregio's qua inwoneraantal zijn VR Noord- en Oost-Gelderland (821.165 inwoners) en VR Gelderland-Midden (690.062 inwoners).

4. Aantal inwoners per veiligheidsregio

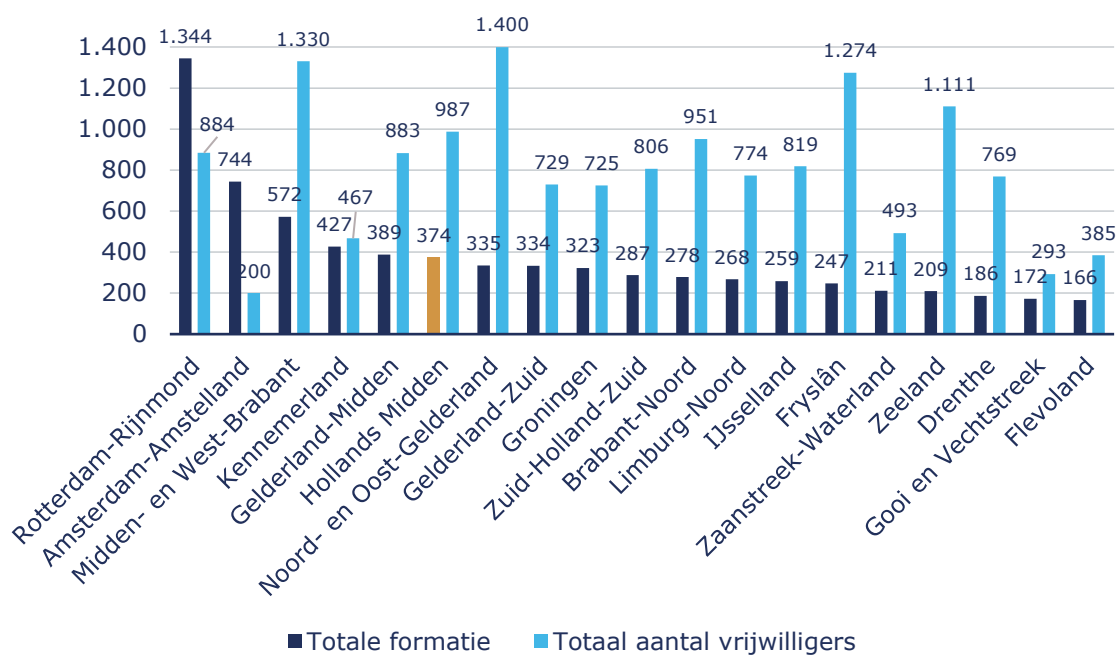
Het landoppervlakte van de veiligheidsregio Hollands Midden is 905 km². Het gemiddelde landoppervlakte is 1.424 km², en de veiligheidsregio Hollands Midden heeft daarmee een kleiner landoppervlakte dan gemiddeld. Het landoppervlakte is het meest vergelijkbaar met de veiligheidsregio Gelderland-Zuid en veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

5. Landoppervlakte per veiligheidsregio in km2

De totale formatie en het aantal vrijwilligers zijn weergegeven in onderstaande figuur. De totale formatie van de veiligheidsregio Hollands Midden is 374 fte en is vrijwel gelijk aan de gemiddelde formatie van 375 fte. Het aantal vrijwilligers in de veiligheidsregio Hollands Midden is 987 en ligt hoger dan het gemiddelde van 804 vrijwilligers.

6. Totale formatie en aantal vrijwilligers per veiligheidsregio

Risicoprofiel

Wat betreft het risicoprofiel zijn er verschillen tussen de deelnemende veiligheidsregio's. In elke veiligheidsregio spelen specifieke omstandigheden een rol, waardoor de belangrijkste risico's uiteenlopen.

In veel veiligheidsregio's wordt het risico van een ziektegolf als waarschijnlijk en ernstig gezien. Verschillende veiligheidsregio's in de benchmark hebben te maken met risico's die verband houden met water, overstromingen en waterwegen. Een aantal veiligheidsregio's heeft specifieke risico's als het gaat om vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg of via het spoor. In het algemeen representeren de veiligheidsregio's in de huidige benchmark met name de gebieden buiten de grote steden, met uitzondering van de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam Amstelland.

In het Regionaal Risicoprofiel 2023-2026 is de veiligheidsregio Hollands Midden beschreven als een regio met zowel verstedelijkte gebieden en historische binnensteden als gebieden met landelijke kenmerken. De snelwegen, spoor- en waterwegen, de zee en het strand en een aantal lagergelegen gebieden onder NAP kenmerken de veiligheidsregio. Risico's rondom klimaatverandering (o.a. overstromingen en natuurbranden), digitale afhankelijkheid, polarisatie en radicalisering en de energietransitie worden benoemd in het risicoprofiel.

Begroting

Voor de financiële gegevens die we uitvragen, gebruiken we de begroting als uitgangspunt en niet de jaarrekening, omdat de begroting de meest actuele ontwikkelingen en plannen bevat. De vergelijkbaarheid met begroting van andere jaren borgen we door de oudere cijfers in de database te indexeren met de loon- en prijsontwikkeling.

Dit uitgangspunt betekent ook dat er uitgegaan wordt van de formatie zoals die is vastgesteld, en dat de benchmark niet inzichtelijk maakt welke vacatures of boven-formatieve medewerkers er zijn binnen de organisatie, en welke bezetting er in de praktijk is. Eventuele begrote kosten voor overgangsregelingen en formatiefunctie zijn wel opgenomen in de benchmarkgegevens.

3.3 Methode voor primair proces

De veiligheidsregio's worden vergeleken op basis van een hoofdingeling die afgeleid is van de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VeRA). VeRA is door de veiligheidsregio's zelf ontwikkeld en heeft een procesarchitectuur die voor alle veiligheidsregio's herkenbaar is. VeRA beslaat ook niet-brandweerprocessen die binnen de veiligheidsregio vallen. In aanvulling op VeRA is ook het proces bevolkingszorg opgenomen.

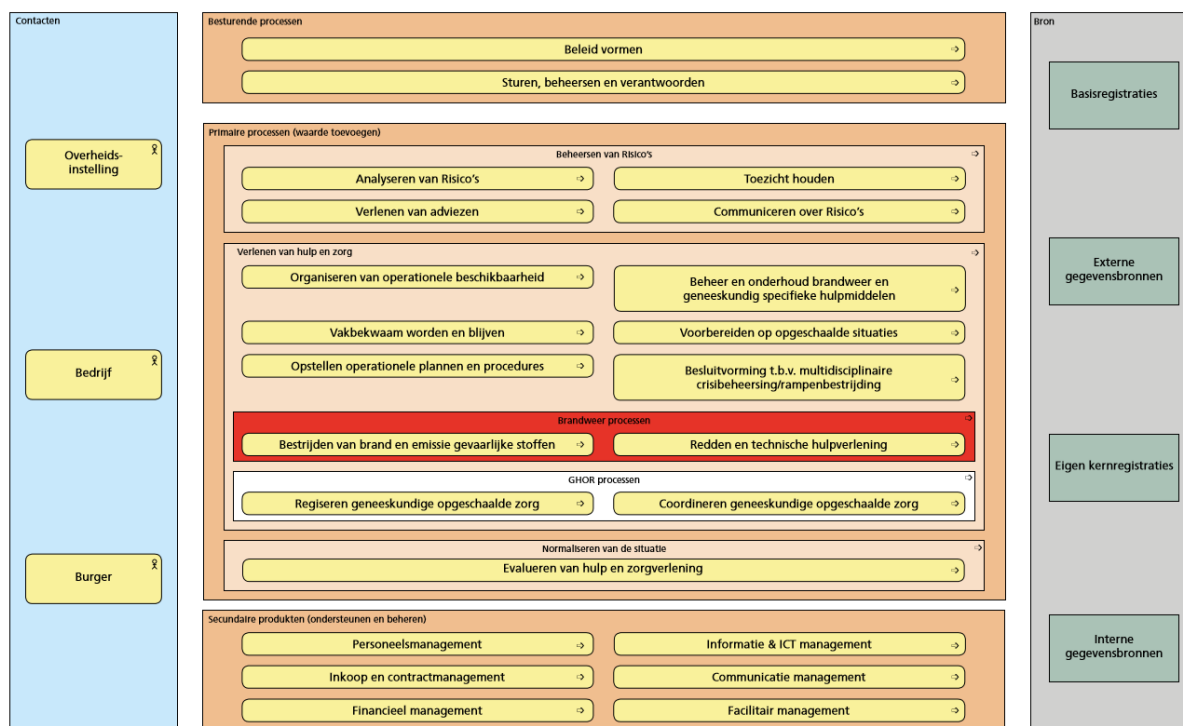
Aan ieder proces wordt in de benchmark de formatie toegekend. Het functiebouwwerk van de veiligheidsregio's geeft hierbij houvast. Daarnaast worden ook alle kosten van inhuur van personeel en alle materiële kosten toegewezen aan deze processen.

We onderscheiden in het primair proces de volgende processen:

- Besturende processen
- Beheersen van risico's
- Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg
- Brandweerprocessen
- GHOR
- Normaliseren van de situatie
- Bevolkingszorg

Binnen deze primaire processen maken we in de vragenlijst onderscheid in sub-processen, zoals ook in VeRA wordt gedaan. In deze rapportage zijn alleen de uitkomsten op hoofdlijnen opgenomen.

Als aanvulling op VeRA wordt ook het toetskader gebruikt voor het onderzoek naar de Kwaliteit van de Brandweezorg van de Inspectie Veiligheid en Justitie (versie van 25 juni 2015). Hiervoor is goedkeuring gevraagd en ontvangen van de Inspectie. In het toetskader worden de taken uit de Wet Veiligheidsregio's en een eigen indeling van de brandweerprocessen van de inspectie, gekoppeld aan de bedrijfsprocessen uit VeRA. Het toetskader van de inspectie wordt daarom gebruikt bij het nauwkeurig omschrijven van de processen in de handleiding voor het toewijzen van formatie en kosten aan VeRA-bedrijfsprocessen. Op basis van een eerste globale vergelijking van de begrotingen van de deelnemende veiligheidsregio's is de mate van verfijning binnen de bovengenoemde categorieën bepaald.

Veiligheidsregio Referentiearchitectuur 2.0

Het hierboven opgenomen hoofdproces "Verlenen van hulp en zorg" is, gegeven de grote omvang van de gerelateerde kosten, door ons in deze benchmark opgesplitst in 3 hoofdprocessen:

- Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg (met 6 sub-processen)
- Brandweerprocessen (met 2 sub-processen) en
- GHOR processen (met 2 sub-processen).

Kosten per 10.000 inwoners

In de primaire processen worden de kosten vergeleken per 10.000 inwoners. Ook enkele volume- en prestatie-indicatoren worden per 10.000 inwoners weergegeven. Hiermee verkleinen we de verschillen die ontstaan door de verschillen in schaal tussen de veiligheidsregio's. Een veiligheidsregio met meer inwoners zal immers meer kosten hebben om de veiligheid voor de inwoners te kunnen waarborgen dan een veiligheidsregio met minder inwoners.

Aan de andere kant zijn er ook kosten die voor alle veiligheidsregio's (vrijwel) gelijk zijn, omdat ze niet afhankelijk zijn van het aantal inwoners. Een voorbeeld is de kosten voor de meldkamer, waar

elke veiligheidsregio kosten voor heeft, ongeacht inwoneraantal. Dit type kosten zorgt ervoor dat een veiligheidsregio met een relatief groot inwoneraantal een zeker schaalvoordeel heeft ten opzichte van kleinere veiligheidsregio's in de kosten die per 10.000 inwoners gepresenteerd worden.

3.4 Methode voor overhead

Voor de ondersteunende processen wordt gebruik gemaakt van de indeling uit de overheadbenchmark van Berenschot. Dit is een verfijnde indeling die al vele jaren wordt gebruikt bij het vergelijken van de staf en ondersteuning van overheidsorganisaties, waaronder uitvoeringsorganisaties met verlengd lokaal bestuur zoals de veiligheidsregio's. De indeling kent de volgende categorisering:

- Directie en management primair proces
- Secretariaten primair proces
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Personeel en Organisatie
- Financiën en Control
- Informatisering en Automatisering
- Juridische zaken
- Communicatie
- Kwaliteitszorg
- Facilitaire dienst
- Inkoop

Kosten per fte van de organisatie

In tegenstelling tot het primair proces wordt bij de overhead in het rapport afgezet tegen het totaal aantal fte van de organisatie, en niet tegen het aantal inwoners van de veiligheidsregio.

Vrijwilligers worden door middel van een bepaalde wegingsfactor¹ meegeteld in de totale formatie van de veiligheidsregio, omdat zij ook, maar in mindere mate voor werklust voor de overhead zorgen. De redenatie hierachter is dat de overhead ondersteunend is aan het primair proces. Bovendien, wanneer het primair proces toeneemt, is de veronderstelling dat de werklust voor een groot deel van de overhead ook toeneemt. Hierbij is de belangrijke vraag voor een organisatie: is de overhead passend voor de grootte van de organisatie? Door de verschillende overhead categorieën in de benchmark af te zetten tegen het aantal fte in de organisatie kan deze vraag beantwoord worden.

3.5 Volume- en prestatie-indicatoren

Naast de gegevens over primair proces en overhead worden verschillende indicatoren uitgevraagd die een beeld geven van de uitvoering van de primaire processen. De benchmarkgegevens worden onderling vergelijkbaar gemaakt door middel van volume-indicatoren. Het doel hiervan is het wegnemen van verschillen die voortkomen uit schaalverschillen tussen de veiligheidsregio's. De kosten kunnen op deze manier genormeerd en eerlijk vergeleken worden. De volume-indicatoren zijn opgesteld op basis van de input, throughput en output van de veiligheidsregio's. Deze gegevens zijn van belang voor de duiding van de benchmark-uitkomsten. Voorbeelden van volume- en prestatie-indicatoren zijn:

---

¹ Voor alle categorieën geldt dat een vrijwilliger meetelt als 0,125 fte, met uitzondering van de categorie Personeel en Organisatie, waar een vrijwilliger meetelt als 0,25 fte.

- Aantal kazernes in de VR.
- Gemiddelde opkomsttijd voor prio-1 incidenten.

3.6 Werkwijze

Aan de veiligheidsregio Hollands Midden is een benchmarkvragenlijst toegestuurd, met daarbij een invulhulp waarmee de formatie kon worden toegedeeld. De vragenlijst is ingevuld op basis van gegevens uit de begroting 2022 en overige eigen gegevens. Tijdens het proces is er vanuit Berenschot een toelichting gegeven op het invullen van deze vragenlijst, en is ondersteuning geboden in het geval van vragen. Vervolgens is er gecontroleerd of de gegevens op de juiste manier zijn ingevuld en heeft er grondige validatie plaatsgevonden tijdens een validatiesessie. De gegevens zijn daarna naast de gegevens van de andere veiligheidsregio's gelegd. Na deze stap zijn de definitieve cijferbijlage en het rapport opgesteld.

Om de betrouwbaarheid van de benchmark zo groot mogelijk te maken, is er vanuit het projectteam van Berenschot nauwe betrokkenheid bij het team van de veiligheidsregio Hollands Midden bij het invullen van de vragenlijst.

De in totaal negentien veiligheidsregio's die deelnemen aan de benchmark zorgen voor een valide gemiddeld beeld dat goed vergeleken kan worden. Ondanks de vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's, blijven er altijd aanzienlijke verschillen. Het is daarom van belang dat de benchmark zorgvuldig wordt geduid. De vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's wordt zo groot mogelijk gemaakt door de waarden die uit de benchmark naar voren komen, in perspectief te plaatsen door middel van kengetallen en kwalitatieve duiding.

HOOFDSTUK 4

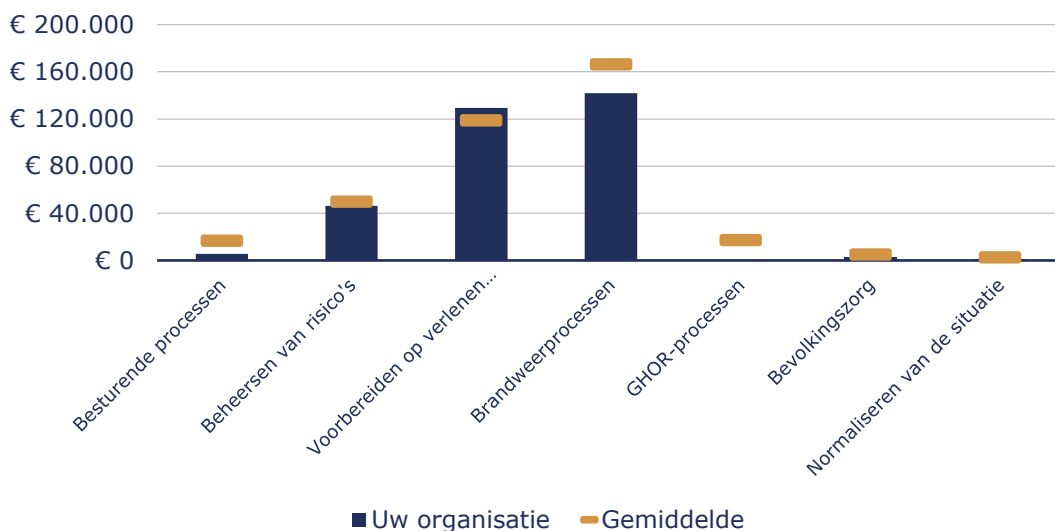
Uitkomsten primair proces

4.1 Inleiding

De personele kosten van de primaire processen zijn onderverdeeld in zeven processen: besturende processen, beheersen van risico's, voorbereiden op verlenen van hulp en zorg, brandweerprocessen, GHOR-processen, normaliseren van de situatie en bevolkingszorg. Daarnaast heeft het primaire proces overige kosten. In dit hoofdstuk wordt per proces een overzicht gegeven van de personele kosten, met daarbij de relevante maatstaven en prestatie-indicatoren.

Voor elk proces hebben we de personele kosten per 10.000 inwoners in een figuur weergegeven. De schalen van de figuren zijn telkens verschillend, vanwege de uiteenlopende omvang van de processen. Om de verhouding tussen de processen inzichtelijk te maken, hebben we hieronder nogmaals² het overzicht van alle primaire processen opgenomen.

7. Primair proces – personele kosten (per 10.000 inwoners)

4.2 Besturende processen

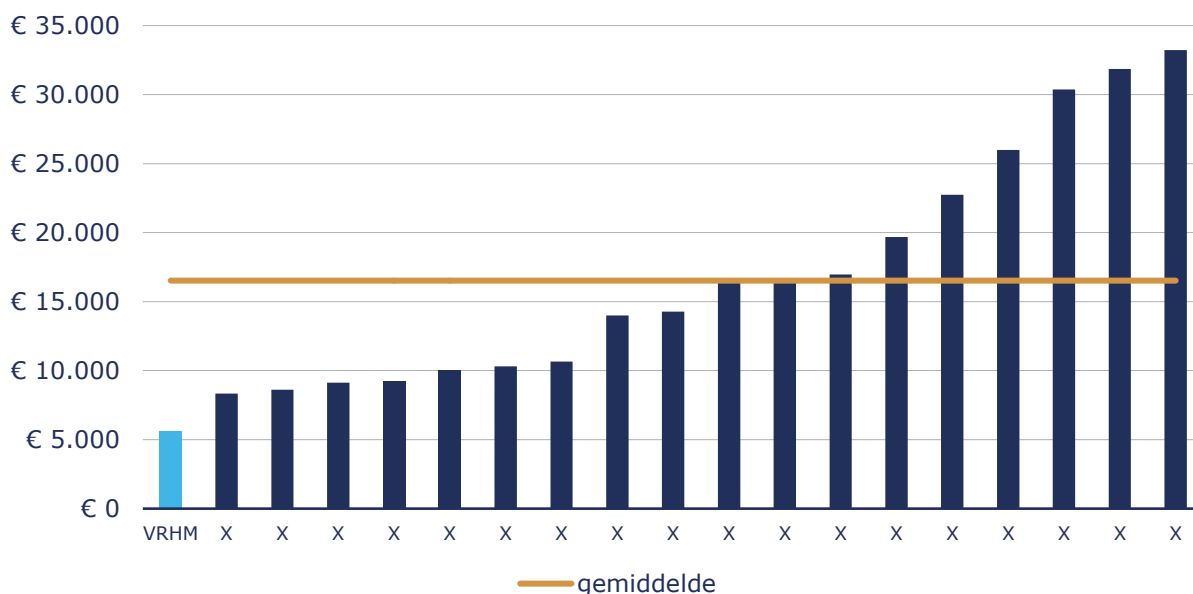
Onder besturende processen valt het opstellen van algemeen beleid voor de organisatie en haar activiteiten in het primair proces. Hier hoort meer specifiek het opstellen van de drie verplichte planfiguren bij (regionaal risicoprofiel, regionaal crisis beleidsplan, regionaal crisisplan). Ook het dekingsplan komt voort uit dit proces.

² Dit is dezelfde figuur als figuur 3 in de samenvatting.

De personele kosten van de besturende processen bedragen € 5.601 per 10.000 inwoners. Dit is 66% lager dan gemiddeld. Daarmee heeft veiligheidsregio Hollands Midden voor besturende processen de laagste kosten per 10.000 inwoners in de benchmark.

De kosten voor besturende processen zijn wat minder afhankelijk van de omvang van de veiligheidsregio, en kunnen daarmee voor grotere veiligheidsregio's schaalvoordelen geven.

8. Besturende processen: personele kosten per 10.000 inwoners

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal inwoners	820.822	647.273	27%
Aantal gemeenten in veiligheidsregio	18	14	33%
Aantal geplande bestuursvergaderingen (AB) in 2023	5	4,8	3%

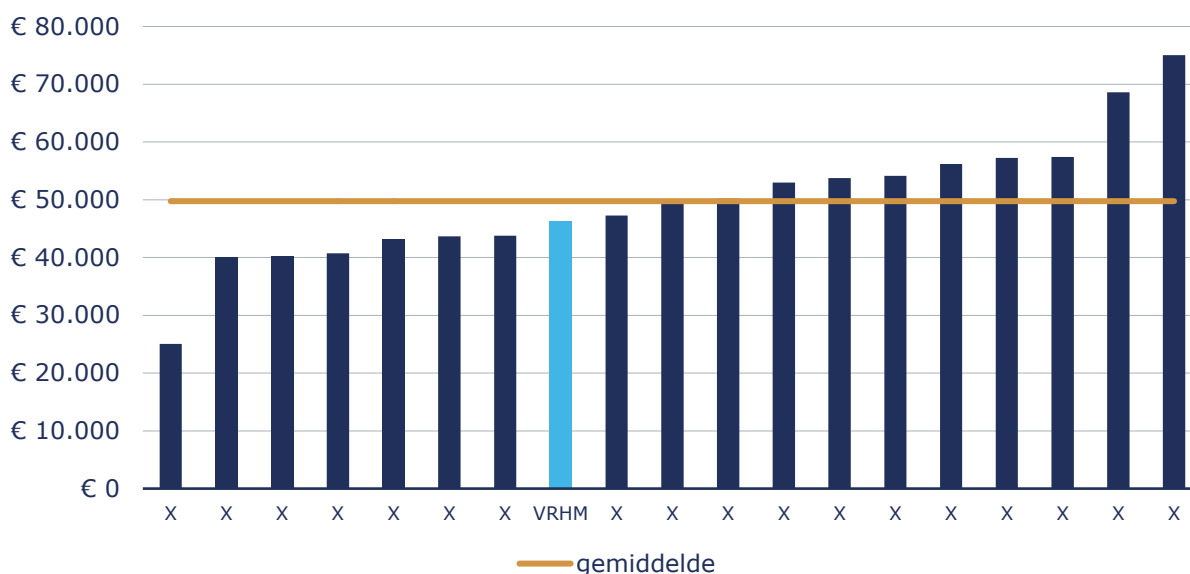
4.3 Beheersen van risico's

Binnen het proces beheersen van risico's horen de volgende vier sub-processen:

- Analyseren van risico's
- Verlenen van adviezen
- Toezicht houden
- Communiceren over risico's.

De personele kosten voor het beheersen van risico's bedragen € 46.266 per 10.000 inwoners. Dit is 7% lager dan gemiddeld in de benchmark.

9. Beheersen van risico's: personele kosten per 10.000 inwoners

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal gegeven adviezen op aangevraagde bouwvergunningen (2023)	1.652	1.172	41%
Aantal gegeven adviezen op aangevraagde bouwvergunningen (2023) per 10.000 inwoners	20	18	11%
Aantal afgegeven adviezen brandveilig gebruik voor bouwwerken in 2023	557	377	48%
Aantal gegeven adviezen voor evenementen	551	656	-16%
Aantal controles op evenementen (door brandweer)	52	79	-34%

4.4 Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg

Onder het voorbereiden op verlenen van hulp en zorg vallen in algemene zin de voorbereiding van de brandweer en de multi-kolom op inzet bij incidenten. Binnen dit proces horen de volgende sub-processen:

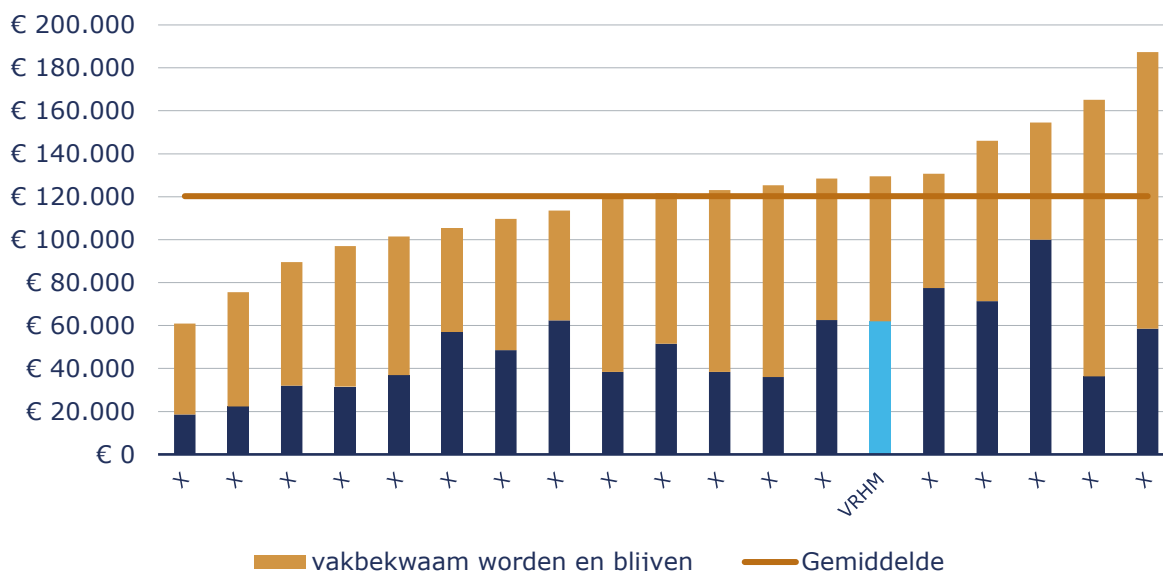
- Organiseren van operationele beschikbaarheid
- Beheer en onderhoud brandweer en geneeskundig specifieke hulpmiddelen
- Vakbekwaam worden en blijven
- Voorbereiden op opgeschaalde situaties
- Opstellen operationele plannen en procedures
- Besluitvorming t.b.v. multidisciplinaire crisisbeheersing/rampenbestrijding.

De inzet voor operationele multidisciplinaire functies is moeilijk feitelijk te achterhalen, omdat hiervoor geen tijd geschreven wordt. Er is daarom een inschatting gemaakt van de tijdsbesteding van medewerkers aan de operationele functies, op basis van de uren die gerekend worden voor vakbekwaam blijven en de gemiddelde inzet bij incidenten.

De kosten voor het voorbereiden op verlenen van hulp en zorg zijn in de veiligheidsregio Hollands Midden € 129.514 per 10.000 inwoners. Dit is iets hoger dan het gemiddelde in de benchmark: 9% hoger dan gemiddeld.

In onderstaande figuur zijn de kosten die specifiek toegekend zijn aan het vakbekwaam worden en blijven apart weergegeven.

10. Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg: personele kosten per 10.000 inwoners

Het aantal kazernes in de veiligheidsregio Hollands Midden ligt wat hoger dan het gemiddelde. Wanneer gecorrigeerd voor de omvang van de regio (per 10.000 inwoners) is het aantal kazernes vergelijkbaar met het gemiddeld in de benchmark. Het aantal voertuigen, zowel repressieve als specialistische voertuigen ligt in absolute zin iets hoger dan het gemiddelde in de benchmark. Wanneer voor de omvang van de regio (per 10.000 inwoners) wordt gecorrigeerd ligt het aantal voertuigen juist iets lager.

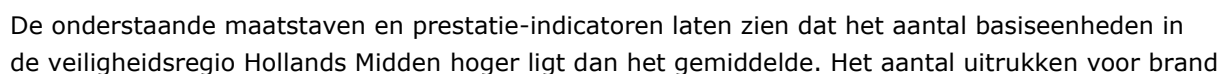
De geografie van een veiligheidsregio is in zekere mate bepalend voor het aantal kazernes en voertuigen dat nodig is om het gebied te kunnen bedienen binnen gestelde opkomsttijden. De mate van verstedelijking van een gebied kan bijvoorbeeld effect hebben, in een stedelijk gebied bedient een kazerne relatief veel inwoners vanwege de compactheid van de bebouwing. Aan de andere kant kunnen geografische eigenschappen zoals aanwezigheid van water leiden tot meer kazernes per 10.000 inwoners, zoals bijvoorbeeld in veiligheidsregio Zeeland het geval is. In de veiligheidsregio Hollands Midden zien we dat het aantal kazernes per 10.000 inwoners gemiddeld uitkomt.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal kazernes in de VR (2022)	47	38	23%
Aantal kazernes in de VR (2022) per 10.000 inwoners	0,57	0,6	-3%
Aantal OvD-gebieden binnen VR (2023)	5	4	15%

4.5 Brandweerprocessen

- Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen
- Redden en technische hulpverlening
- Werkzaamheden op of t.b.v. de meldkamer (o.a. intake en uitgifte).

11. Brandweerprocessen: personele kosten per 10.000 inwoners

is vrijwel gelijk aan het gemiddelde en het aantal uitrukken voor hulpverlening ligt hoger dan het gemiddelde.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal basiseenheden (TS6) dat tegelijkertijd kan worden ingezet (2023)	52	44	18%
Aantal uitrukken voor brand in 2023	1.738	1.758	-1%
Aantal uitrukken voor brand in 2023 per 10.000 inwoners	21	27	-22%
Aantal uitrukken voor hulpverlening in 2023	3.725	2.236	67%
Aantal uitrukken voor hulpverlening in 2023 per 10.000 inwoners	45	35	31%
Gemiddelde opkomsttijd voor prio-1 incidenten in 2023 (minuten)	9,2	8,8	5%

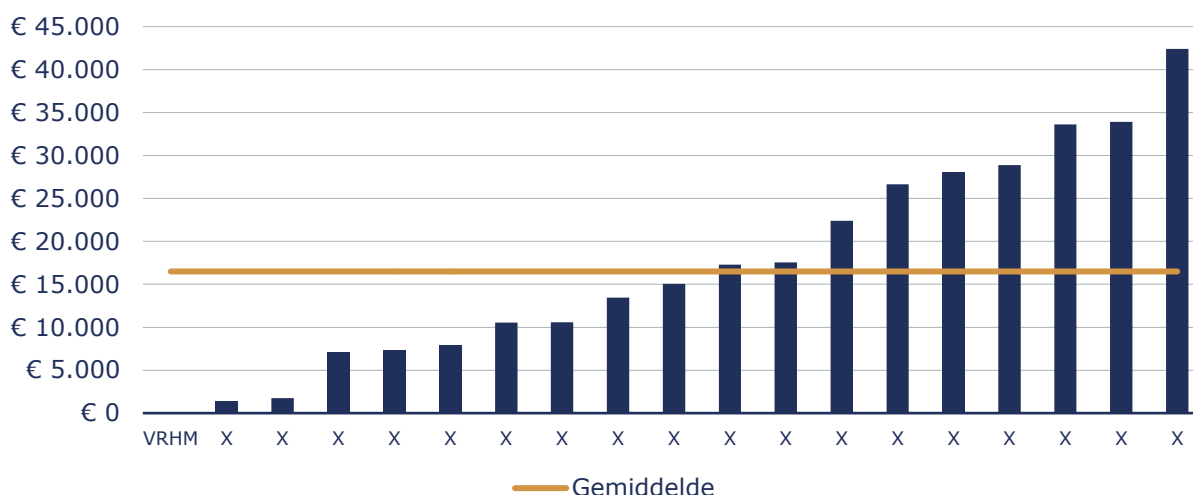
4.6 GHOR-processen

De GHOR-processen bestaan uit twee sub-processen, namelijk:

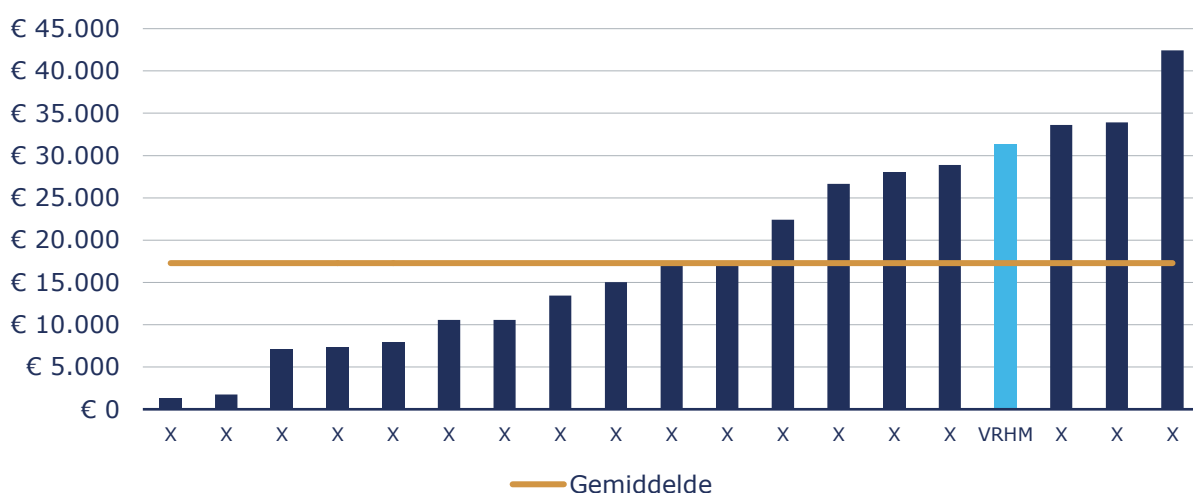
- Het registreren van geneeskundige opgeschaalde zorg
- Het coördineren van geneeskundige opgeschaalde zorg.

De veiligheidsregio Hollands Midden heeft geen kosten voor de GHOR opgenomen in de begroting. De financiering van de GHOR loopt buiten de begroting van de veiligheidsregio om. Hierdoor is geen vergelijking mogelijk voor de GHOR-processen.

12. GHOR-processen: personele kosten per 10.000 inwoners

Zoals uit de voorgaande vergelijking naar voren is gekomen maken de kosten voor de GHOR-proces geen deel uit van de begroting van de veiligheidsregio Hollands Midden. Voor een vergelijking met andere regio's is, op basis van de begroting van de GHOR, een aanvullende vergelijking gemaakt (zie volgende figuur).

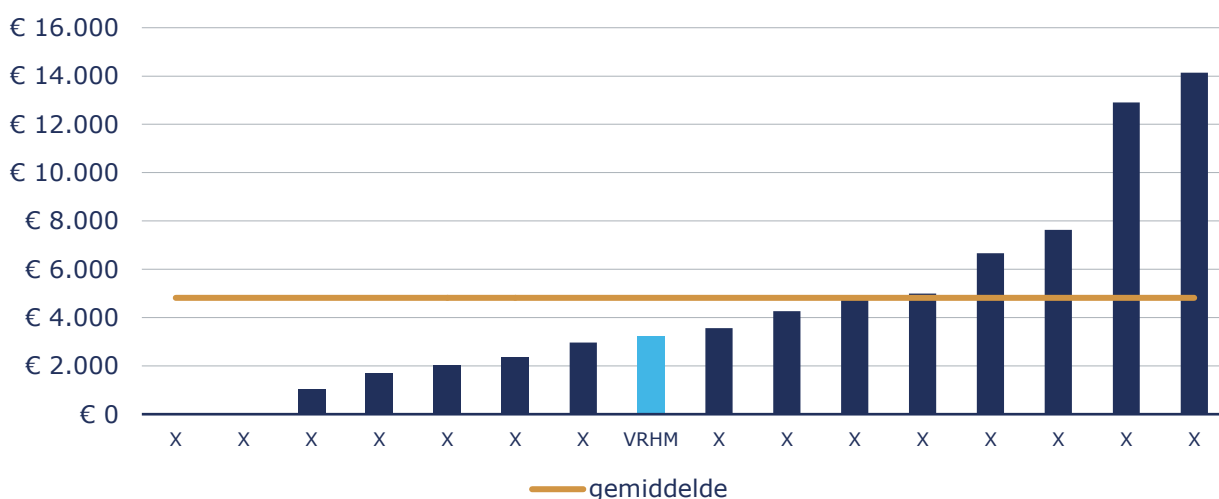
Als de kosten van de GHOR-taken worden vergeleken met de andere veiligheidsregio's komt de veiligheidsregio Hollands Midden met € 31.386 ongeveer 82% hoger uit dan het gemiddelde van € 17.282. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het in vergelijking gaat om het deel van de kosten dat onderdeel uitmaakt van de begroting van de veiligheidsregio. Het deel van de kosten wat mogelijk in de begroting van gemeenten zit is niet meegenomen in deze vergelijking.

4.7 Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is als proces toegevoegd aan de benchmark. Onderdelen van bevolkingszorg zijn crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg (voorzien in opvang en verzorging van de bevolking, en het registreren van slachtoffers en schadegevallen tijdens rampen en crises) en herstellzorg voor de bevolking (in de nafase).

Bevolkingszorg is een taak die in principe belegd is bij de gemeente, maar waarbij de uitvoering of een deel van de uitvoering bij de veiligheidsregio's belegd is. De organisatiestructuur voor bevolkingszorg is per veiligheidsregio verschillend. We vergelijken alleen de kosten vanuit de begroting van de veiligheidsregio's. In de veiligheidsregio Hollands Midden liggen de kosten voor bevolkingszorg op € 3.221 per 10.000 inwoners aanzienlijk (-33%) onder het gemiddelde van de benchmark, € 4.983 per 10.000 inwoners. Hierbij moet opgemerkt worden dat bevolkingszorg in verhouding een relatief klein proces is binnen de veiligheidsregio's.

13. Bevolkingszorg-processen: personele kosten per 10.000 inwoners

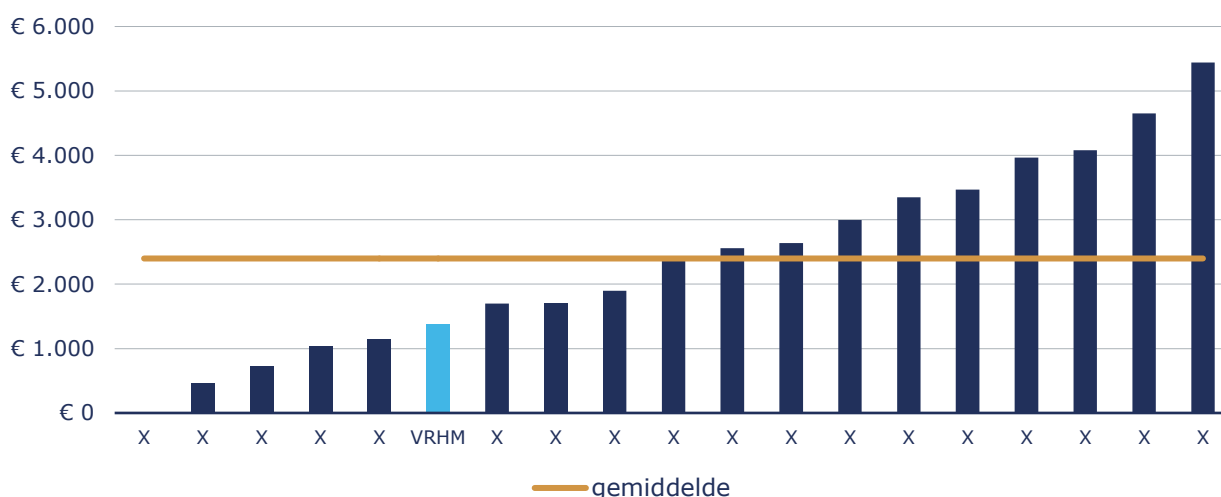

4.8 Normaliseren van de situatie

Onder het proces normaliseren van de situatie valt het evalueren van de geleverde hulp en zorgverlening n.a.v. een incident. Hier valt in ieder geval onder het evalueren van brandweeroptreden, het evalueren van opleiden, trainen en oefenen en het leren van evalueren. Daarnaast valt hieronder ook het doen van brandonderzoek, het leveren van emotionele nazorg en ketenevaluatie. Het opnieuw uitruk gereed maken valt ook onder de nazorg.

In de veiligheidsregio Hollands Midden bedragen de kosten € 1.377 per 10.000 inwoners. Andere veiligheidsregio's delen hier gemiddeld € 2.398 aan toe. Het normaliseren van de situatie is in verhouding een klein proces binnen de veiligheidsregio's.

14. Normaliseren van de situatie: personele kosten per 10.000 inwoners

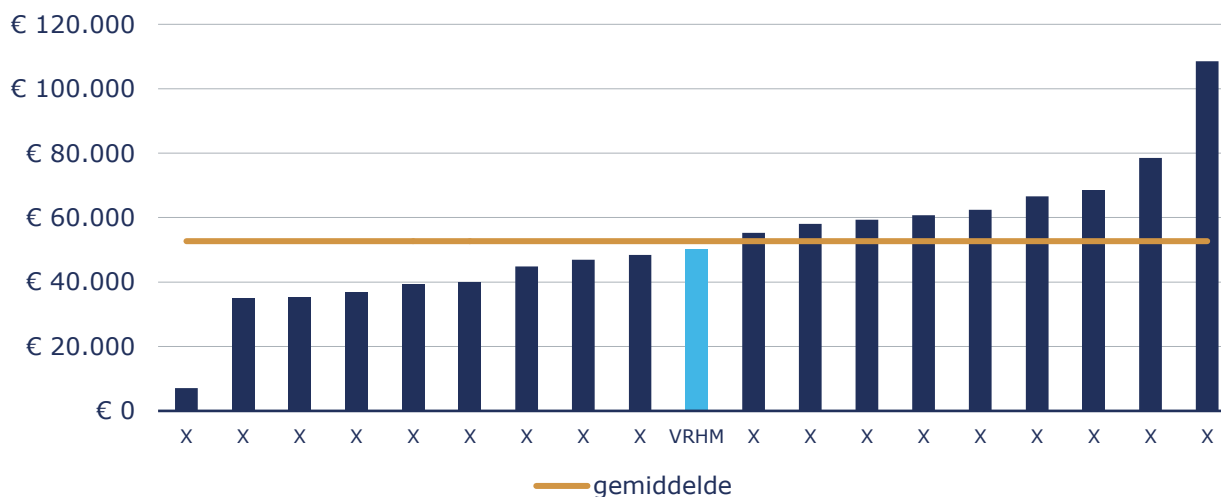

4.9 Overige kosten primair proces

De overige kosten worden gesplitst in vier categorieën, namelijk overige personele kosten, ICT-kosten, huisvestingskosten en overige materiële kosten. De huisvestingskosten worden in een aparte paragraaf behandeld. De ICT-kosten geven we ook apart weer. De andere twee categorieën volgen hieronder.

Onder de overige personele kosten vallen onder andere de reis-en verblijfkosten, piketkosten, opleidingsbudgetten, toelagen en kosten boventallig personeel. Deze kosten zijn € 50.034 per 10.000 inwoners en liggen 5% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

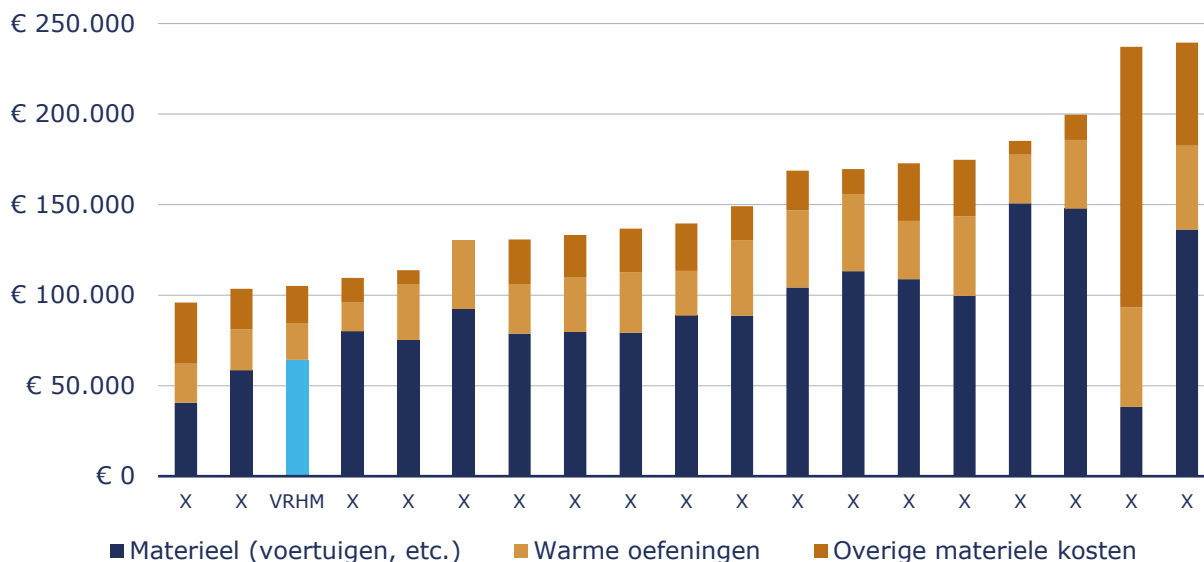
15. Overige personele kosten primair proces per 10.000 inwoners

De overige materiële kosten bedragen onder andere hulpmiddelen, materialen, onderhoudsbusjes, kantoorinventaris en kantoorkosten, rentelasten, bestuurskosten, kosten voor repressieve (warme) opleidingen enzovoorts. Deze kosten zijn € 105.178 per 10.000 inwoners en liggen 31% lager dan het gemiddelde in de benchmark. Let op! Deze categorie is relatief groot ten opzichte van de andere kosten categorieën en daarmee van invloed op het totaalbeeld van de benchmark. Ten opzichte van andere veiligheidsregio's heeft de veiligheidsregio Hollands Midden aanzienlijk minder kosten voor onder andere materieel en oefenterreinen voor repressieve (warme) opleidingen.

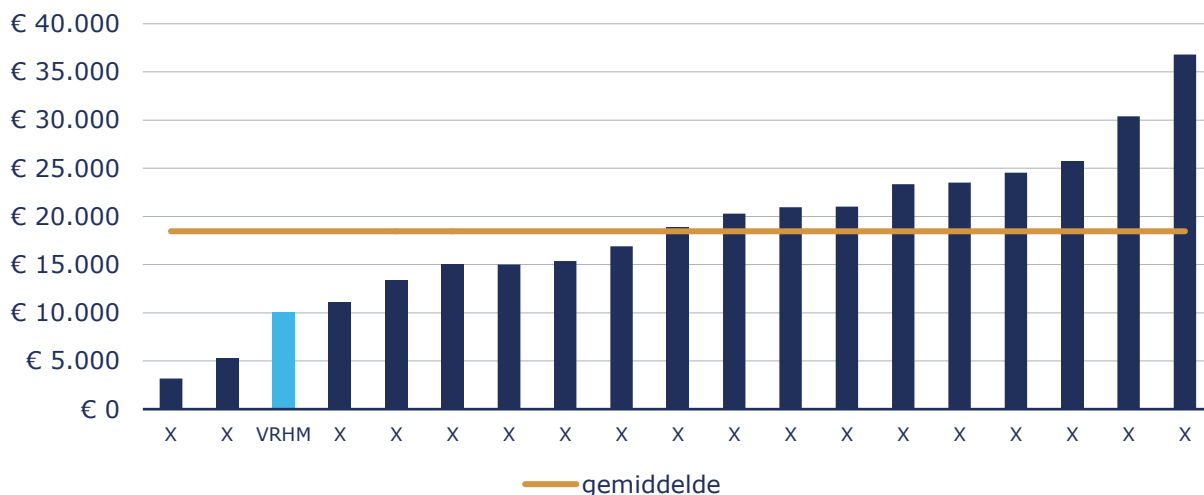
In de volgende figuur zijn de overige materiële kosten in het primair proces per 10.000 inwoners gepresenteerd. Hierbij zijn de posten 'materieel (voertuigen, etc.)' en 'warme oefeningen' apart gespecificeerd. Opvallend is dat beide categorieën aanzienlijk lager liggen dan gemiddeld in de benchmark.

16. Overige materiële kosten primair proces per 10.000 inwoners

De ICT-kosten betreffen onder andere de huur –en leasingkosten van hard –en software inclusief licenties en back-up voorziening, afschrijvingen voor hard- en software, onderhoud en beheer en kosten van alle data en telefooncommunicatie. Deze kosten zijn met € 10.056 per 10.000 inwoners ongeveer 46% lager dan gemiddeld.

17. ICT-kosten primair proces per 10.000 inwoners

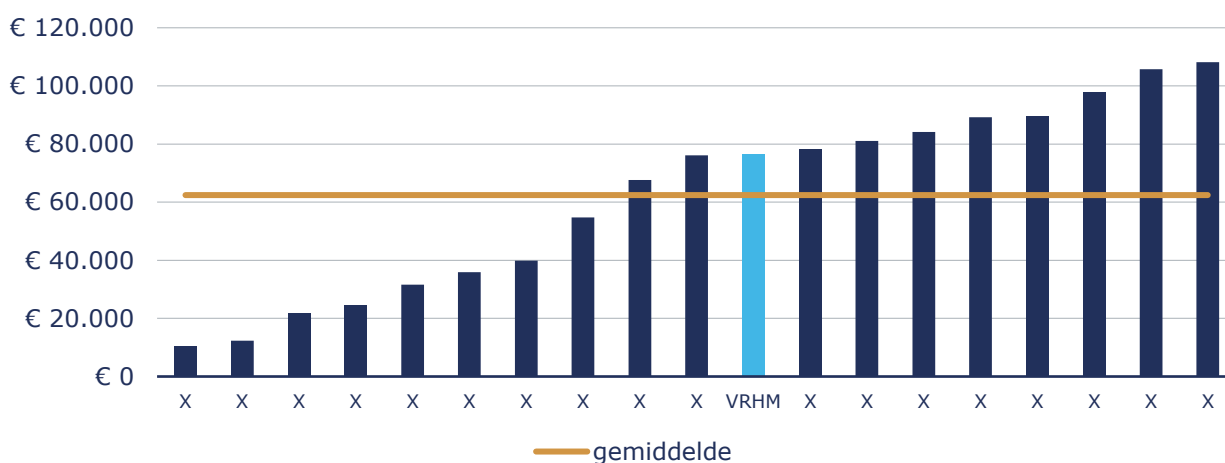
4.10 Huisvestingskosten

De totale omvang van huisvestingskosten van de veiligheidsregio's in deze benchmark is sterk verschillend. Het belangrijkste verschil is of de huisvestingskosten geheel of gedeeltelijk zijn opgenomen in de begroting van de veiligheidsregio, of dat de huisvestingskosten ergens anders liggen (bijvoorbeeld bij gemeenten).

Een enkele veiligheidsregio heeft in de vergelijkingsgroep alle huisvesting gecentraliseerd. Bij andere regio's valt lokale huisvesting (deels) onder de gemeenten. De kosten daarvan zijn dan niet of slechts gedeeltelijk zichtbaar in de begroting van de veiligheidsregio. Kazernes worden bijvoorbeeld vaak om niet beschikbaar gesteld door gemeenten. Om die reden zijn de huisvestingskosten slechts beperkt vergelijkbaar.

Wij hebben de grafiek voor de volledigheid opgenomen. De kosten van de veiligheidsregio Hollands Midden liggen iets hoger dan het gemiddelde, want kosten voor huisvesting (inclusief kazernes) zijn grotendeels opgenomen in de begroting van de veiligheidsregio. Voor een deel wordt gehuurd van de gemeenten, en tien kazernes zijn in eigendom van de veiligheidsregio. In de figuur is goed duidelijk dat er grote verschillen zijn tussen veiligheidsregio's en hoe de kosten van kazernes in de begroting zijn verwerkt.

18. Huisvestingskosten totaal (primair proces & overhead) per 10.000 inwoners

HOOFDSTUK 5

Uitkomsten overhead

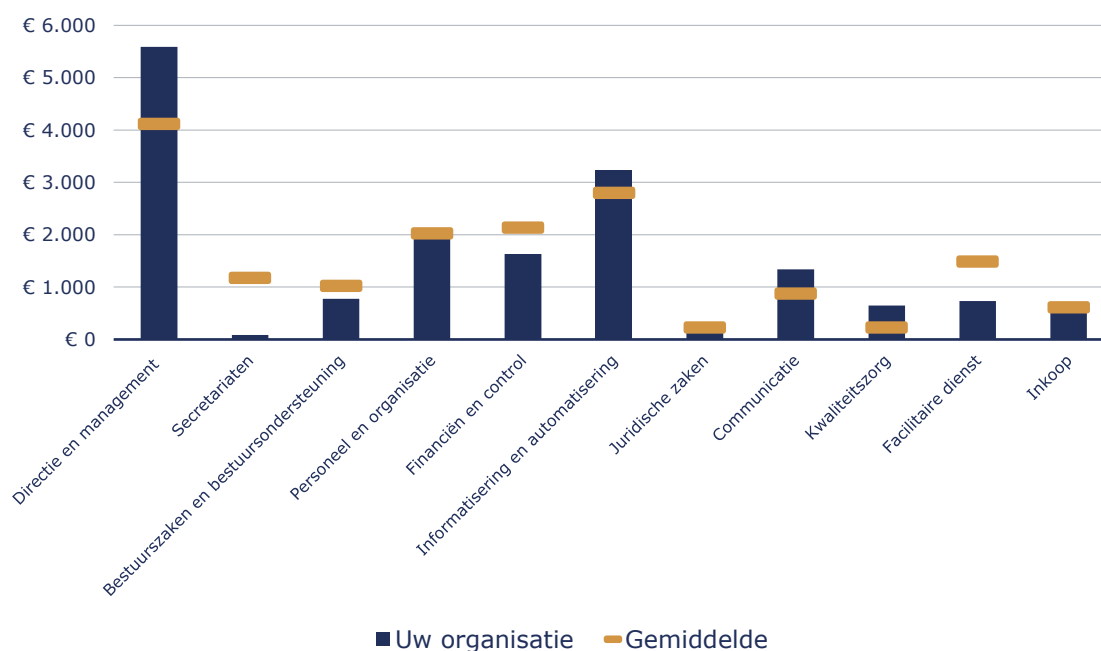
5.1 Inleiding

In de benchmark zijn de personele kosten (incl. inhuur en uitbesteding) van de overhead verdeeld over de benchmarkcategorieën van Berenschot. Daarnaast heeft de overhead net als het primair proces overige kosten. Uitgangspunt in de overhead onderzoeken van Berenschot is de vraag of ondersteunende diensten (overhead) in verhouding staan met de totale organisatie die zij bedienen.

5.2 Personele kosten en formatie in de overhead

In de volgende figuur zijn de kosten per fte voor de verschillende overheadcategorieën weergegeven. Hierbij zijn naast de loonkosten (zie fte-vergelijking hierna) ook kosten voor inhuur en uitbesteding meegenomen in de vergelijking. Ten opzichte van andere veiligheidsregio's geeft deze kostenvergelijking het meest zuivere beeld omdat ook voor eventuele inhuur en uitbesteding wordt gecorrigeerd.

19. Personele kosten overhead (per fte)

In de volgende tabel is de inzet van formatie (fte's) voor overhead taken voor de veiligheidsregio Hollands Midden afgezet tegen het gemiddelde van de referentiegroep:

- De overhead formatie is afgezet tegen het totaal aantal fte van de veiligheidsregio Hollands Midden. Voor de vrijwilligers binnen het brandweerdeel van de veiligheidsregio is rekening

gehouden met de werklust door deze met een bepaalde factor op te tellen bij de totale omvang van de organisatie.³

- De totale omvang van de overheadformatie bedraagt voor uw organisatie 80,90 fte. De overheadformatie is hiermee 15,9% van de totale formatie van de veiligheidsregio Hollands Midden. Dit is in verhouding een aanzienlijk kleiner deel van de totale formatie dan gemiddeld in de benchmark (19,1%). Omgerekend in fte's gaat het om een verschil van 11,58 fte.
- In onderstaande tabel is de overheadformatie per overheadcategorie weergegeven. De categorieën met meer formatie zijn:
  - Directie en management primair proces; de formatie is voor deze categorie 44% hoger dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 5,8 fte.
  - Kwaliteitszorg; de formatie is voor deze categorie 218% hoger dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 2 fte.
- Voor de overige categorieën zet de veiligheidsregio Hollands Midden minder formatie in. De meest opvallende categorieën met meer formatie zijn:
  - Secretariaat primair proces: de formatie is voor deze categorie 94% lager dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 7,8 fte.
  - Personeel en organisatie: de formatie is voor deze categorie 29% lager dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 2,5 fte.
  - Financiën en control: de formatie is voor deze categorie 29% lager dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 2,7 fte.
  - Communicatie: de formatie is voor deze categorie 32% lager dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 1,1 fte.
  - Facilitaire dienst: de formatie is voor deze categorie 50% lager dan gemiddeld in de benchmark. Omgerekend gaat het om ongeveer 3,9 fte.

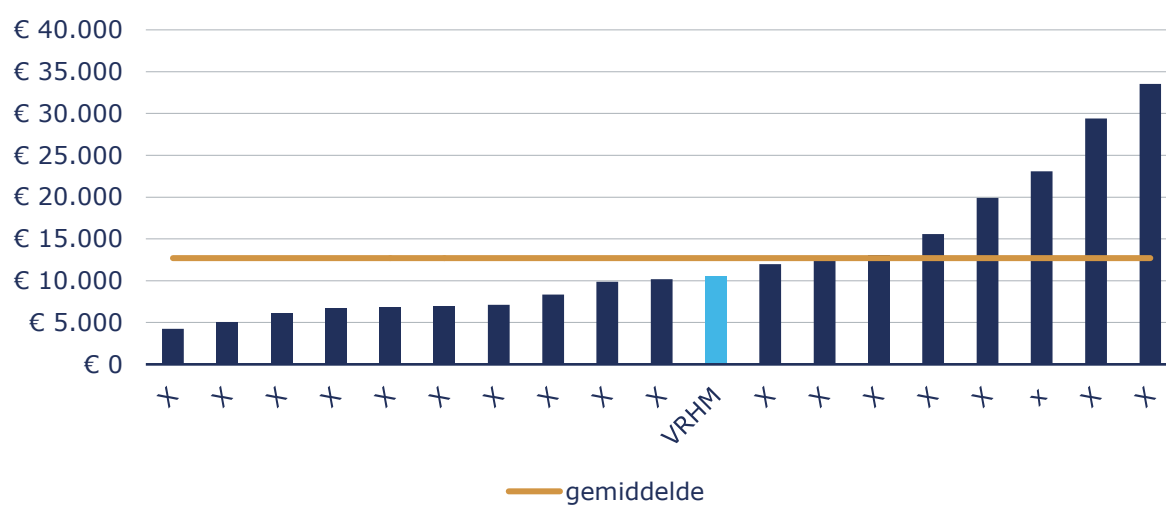
Overheadformatie	VR Hollands Midden	Gemiddelde referentiegroep	Afwijking %	Afwijking (fte)
Directie en management primair proces	5,1%	3,5%	44%	5,77
Secretariaat primair proces	0,1%	2,2%	-94%	-7,76
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	0,9%	1,2%	-19%	-0,83
Personeel en organisatie	1,7%	2,4%	-29%	-2,51
Financiën en control	1,8%	2,5%	-29%	-2,66
Informatisering en automatisering	3,0%	3,1%	-2%	-0,24
Juridische zaken	0,2%	0,2%	-11%	-0,09
Communicatie	0,7%	1,0%	-32%	-1,14
Kwaliteitszorg	0,8%	0,2%	218%	2,00
Facilitaire dienst	1,1%	2,1%	-50%	-3,91
Inkoop	0,6%	0,7%	-9%	-0,22
Totale overheadformatie	15,9%	19,1%	-16%	-11,58

³ Voor alle categorieën geldt dat een vrijwilliger meetelt als 0,125 fte, met uitzondering van de categorie Personeel en Organisatie, waar een vrijwilliger meetelt als 0,25 fte.

De overige materiële kosten van de overhead bedragen € 10.566 per 10.000 inwoners en zijn 17% lager dan gemiddeld.

22. Overige materiële kosten (overhead) per 10.000 inwoners

WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG UTRECHT
Postbus 8039, 3503 RA UTRECHT
030 2 916 916
www.berenschot.nl